

Verslag Vervolg Betonbijeenkomst (Pact van Houten)

Bijeenkomst donderdag 14 december 2017 van 12.30 – 14.00 uur

Locatie: Rijkswaterstaat, Westraven, Utrecht

Aanwezig: Jaap Heijboer: RWS (Landelijk Tunnelregisseur)
Albert Manenschijn: RWS (Hoofd Tunnels en Natte Kunstwerken)
Ron van den Ende: RWS (Rijkstunnelbeheerder)
Frans Cornelis: Gemeente Amsterdam (vertegenwoordiger niet Rijkstunnelbeheerders)
Ben van den Horn (notulist): Kennisplatform Tunnelveiligheid

1 Aanleiding bijeenkomst

Op 16 november 2017 heeft het KPT een thematische bijeenkomst georganiseerd over brandwerendheidsvraagstukken van beton en beplating. Een verslag van deze bijeenkomst is te vinden op www.kennisplatformtunnelveiligheid.nl. In deze bijeenkomst is vastgesteld dat het delen en vergaren van informatie door het KPT en COB gewenst blijft. Er is afgesproken dat Jaap Heijboer, Ron van den Ende, Frans Cornelis en Ben van den Horn het vervolg op deze bijeenkomst gaan concretiseren. Met de bijeenkomst van vandaag wordt invulling aan die afspraak gegeven.

2 Doel van de bijeenkomst

Het doel is om richting te geven aan een lonende samenwerking tussen de diverse partijen. RWS heeft al het een en ander aan onderzoek geïnitieerd en maatregelen voor haar tunnels getroffen. De niet-Rijkstunnelbeheerders willen graag meeliften en inventariseren of er nog onderwerpen of dossiers niet bij RWS belegd zijn, maar wel gemist worden. Er wordt gewezen op het belang van gezamenlijk optrekken en elkaar goed informeren aan de hand van het volgende voorbeeld: De gemeente Amsterdam bespreekt de problematiek met dezelfde leveranciers als RWS en hoort van hen dat niet alle informatie over de RWS-aanpak gedeeld kan worden. Hier is begrip voor, maar er moet wel worden gestreefd om van elkaar te weten wat er wel en niet gedeeld kan worden en om welke redenen.

3. Discussie

Jaap Heijboer meldt dat de sturingslijn van de initiatieven van het Kernteam RWS bij Bob Demoet (HID West-Nederland Noord) ligt. Ron van den Ende coördineert binnen RWS als projectleider en de hulpdiensten worden door RWS in het Stakeholdersoverleg Tunnelveiligheid¹ geïnformeerd. Frans Cornelis wijst op het belang dat alle partijen dezelfde signalen uitzenden. Ron van den Ende beaamt dit en illustreert dit met een voorbeeld: als twee tunnelbeheerders met hetzelfde Bevoegd Gezag in gesprek zijn over oplossingsvarianten, dan is het van belang om niet tegen elkaar uitgespeeld te worden. Dit kan door dezelfde afspraken te maken en een eenduidig beeld te creëren. Hiervoor is informatie-uitwisseling, gezamenlijk optrekken en dus regelmatig contact noodzakelijk.

---

¹ Dit is een overleg waarin veiligheid op een hoog abstractieniveau wordt besproken door RWS, niet Rijkstunneleigenaren en de hulpdiensten (Brandweer NL, Politie NL, en de GHOR NL). Dit overleg is na herziening van de Warvw ontstaan.

Voor het KPT is er nu al een rol om de tunnelveiligheidswereld te melden dat verschillende partijen de krachten bundelen en het gesprek aangaan. Frans Cornelis meldt dat hij al één probleemtunnel heeft kunnen afvoeren, de achtergronden hiervan zijn natuurlijk uiterst interessant voor anderen.

In het Stakeholders/Secretarissen overleg Tunnelveiligheid, waarin onder meer Jaap Heijboer, Frans Cornelis en Ron Beij (namens Brandweer NL) zitting hebben, wordt veiligheid doorgaans op een hoog abstractieniveau besproken. In dit overleg vraagt Brandweer NL regelmatig naar informatie omtrent het concrete RWS-onderzoeksprogramma. Het delen van deze informatie kan helpen om een uniforme aanpak bij Rijks- en niet Rijkstunnelbeheerders te realiseren en het kan ook helpen om rust te creëren bij alle partijen inclusief het bestuur die bij de problematiek zijn betrokken.

Albert Manenschijn is onlangs vanuit een marktvisie een traject gestart om te komen tot deugdelijke betontoepassingen in RWS-constructies. Hierbij wordt de verbinding gezocht met de betonbranche.

Ben van den Horn meldt dat er op 24 januari 2018 door het gemeentebestuur van Vlaardingen en het KPT een bestuurlijke conferentie over weg- en spoortunnels wordt gehouden. Hans Spobeck (Programmamanager Lectoraat Transportveiligheid IFV) coördineert dit. Doel van deze bijeenkomst is het uitwisselen van kennis en informatie op bestuurlijk niveau over de aanleg, beheer, onderhoud en veiligheid van weg- en spoortunnels in Nederland. De bijeenkomst is voor burgemeesters en wethouders. Het KPT zal ook een korte terugmelding doen over de bijeenkomst van 16 november en de vervolgstappen. Deze bijeenkomst kan bijdragen om de bestuurders in gemeenten met probleemtunnels gerust te stellen en het KPT zal inventariseren naar wat er vanuit de zaal gevraagd wordt om “bestuurlijk comfort” te voelen.

4. Gesprekstafels

Er volgt enige discussie over het delen van onderzoeksplannen. De RWS-onderzoekslijn mag zeker niet gefrustreerd worden, waar mogelijk moet deze lijn door niet Rijkstunnelbeheerders gesteund worden. Om te voorkomen dat het beeld ontstaat dat alleen RWS bepaalt wat er aan onderzoek gebeurt, wordt besloten om een viertal gesprekstafels in te richten, die in principe voor iedereen met inhoudelijke inbreng toegankelijk – maar niet vrijblijvend - zijn. Er worden tevens coördinatoren geopperd (twee per gesprekstafel).

Bestaande tunnels (Gesprekstafel 1: trekker Frans Cornelis/Ron van den Ende)

Aan deze tafel kan de noodzakelijke verbinding tussen probleemhouders van bestaande tunnels worden gecreëerd. Er is een kenniskloof die aan deze tafel kan worden overbrugd. Ook binnen de diverse RWS-regio's is nog geen uniformiteit bij de aanpak van bestaande tunnels (bijvoorbeeld Nijverdal en de Koning Willem Alexander-tunnel). Ook brandweer en bevoegd gezag worden uitgenodigd aan deze tafel.

Nieuwe tunnels (Gesprekstafel 2: trekker Albert Manenschijn en deelnemer organisatie waarmee hij in gesprek is)

Albert Manenschijn onderzoekt de impact voor nieuwe Rijkstunnels. RWS heeft recent nieuwe brandproeven laten uitvoeren, en een moeilijk vraagstuk is hoe aan te tonen dat het toegepaste beton in nieuwe tunnels hetzelfde gedrag vertoont als het geteste beton. Albert Manenschijn is met andere organisaties van nieuwbouwprojecten in gesprek, zoals de Rotterdamsebaan en de Rijnlandroute. In deze gesprekken komt naar boven dat definities belangrijk zijn. Wat wordt precies onder afspatten verstaan, is het tot de wapening? Deze tafel kan kennis verzamelen uit de resultaten van betonproeven en brandwerendheids-bewijsvoering van de Rotterdamsebaan, de Rijnlandroute en Sluiskil.

Onderzoek (Gesprekstafel 3: voorstel trekker Ron Beij Brandweer NL & tweede trekker)

Deze gesprekstafel richt zich op het formuleren van de juiste onderzoeksvragen, wat gebeurt er precies met beton, beplating en wapening bij diverse brandvermogens en hoe kun je met de juiste testen de relevantie voor de praktijk (zelfredding en veilige hulpverlening) vaststellen.

Brandbestrijding en hulpverlening (Gesprekstafel 4: voorstel trekker Nils Rosmuller & tweede trekker)

Deze gesprekstafel richt zich op de wisselwerking tussen beheerder en hulpdiensten. Een veel gestelde vraag vanuit de brandweer is wat beton doet bij lagere temperaturen. Alvorens aan het werk te gaan om de vraag te beantwoorden, is het ook relevant om de brandweer een tegenvraag te stellen: Wat kan de brandweer waarnemen aan het beton om te bepalen of veilige inzet mogelijk is? Daarom is het van belang dat ook de brandweer zitting neemt aan de gesprekstafel. Op die wijze kan de opgedane kennis ook verantwoord worden teruggebracht in de eigen organisatie.

Uiteindelijk moet hier kennis worden ontwikkeld om bevelvoerders van goede instrumenten te voorzien om een onderbouwde inschatting te kunnen laten maken van het brandvermogen bij een tunnelbrand. De ontwikkeling van deze instrumenten kan helpen om e.e.a. in het juiste perspectief te plaatsen.

5. Deelnemers aan de gesprekstafels

Deelname aan de gesprekstafels is niet vrijblijvend. Jaap Heijboer vindt dat ook de markt moet meepraten. Zij hebben het problematische beton immers geleverd. De brancheverenigingen moeten medeverantwoordelijk worden gemaakt voor het vraagstuk; het is immers niet alleen een opdrachtgeversvraagstuk. Voor een nieuwe tunnels is inbreng vanuit Bouwend Nederland en het Betonhuis gewenst. De deelnemers kunnen als persoon of namens een branche worden uitgenodigd. Het is aan de professionaliteit van de deelnemers hoe dit met de branche wordt afgestemd.

Prof. Klaas van Breugel (TU Delft, Section Materials & Environment) wordt genoemd als vertegenwoordiger van de wetenschap, evenals Frank Haring (projectmanager van de Rotterdamse Baan). Er wordt voorgesteld om samen te werken met de Bouwcampus.

6. De rol van het KPT

De gesprekstafels vormen een eerste stap naar het steunen van de probleemhouders, eenduidige beeldvorming, duidelijke wederzijdse verwachtingen, het delen van kennis en het leveren van eenduidige informatie naar achterban (met hulp van het KPT). De rol van het KPT is om de opgedane kennis in de gesprekstafels via thematische sessies en PR naar buiten te brengen en feedback te vragen aan de tunnelveiligheidsgemeenschap.

7. Concrete vervolgspraken

Ben van den Horn zal een procesvoorstel doen voor verdere stappen om te bespreken met de groep Pact van Houten. Zodra over het voorstel is besloten zal het KPT haar communicatie en PR-middelen inzetten om de tafels te vullen. Dit voorstel is bijgesloten als bijlage bij dit verslag

8. Sluiting

De bijeenkomst wordt om 14.00 uur afgesloten.

Bijlage: Procesvoorstel inrichting gesprekstafels

Het voorstel bestaat uit de volgende stappen:

Stap 1	Via het KPT wordt het op 14/12 besprokene gecommuniceerd naar de deelnemers van 16/11 en de KPT-website en andere communicatiemiddelen (LinkedIn). De reactie van de ontvangers worden verzameld en teruggemeld naar het pact van Houten. Planning Januari 2018
Stap 2	Het KPT biedt een shortlist aan van mogelijk (tweede) trekkers. Na akkoord van het Pact van Houten (projectteam te noemen) worden de voorgestelde trekker duo's/aanjagers van elke gesprekstafel gevraagd naar commitment en een 1/2 A4-tje met heel globale onderzoeksopdracht. Planning februari/maart.
Stap 3	Via het KPT worden de trekker duo's en thema's gecommuniceerd en kunnen de tafels zich gaan vullen. Ook de trekker duo's kunnen mensen benaderen. (maximaal maatwerk per tafel). Zodra een tafel voldoende bemenst is organiseren de trekkers een eerste bijeenkomst (ambitie voor 1 mei minimaal één keer bijeengekomen) waarop de opdracht en werkwijze wordt afgesproken. De tafels organiseren hun eigen ondersteuning. Planning maart/april.

Benodigde rollen aan elke gesprekstafel	Tunnelbeheerder	Brandweer	Bevoegd Gezag	Aannemer	Beton-wetenschapper	Overig?
1. Bestaande tunnels (Frans Cornelis/Ron van den Ende)						
2. Nieuwe tunnels (Albert Manenschijn + ?)						
3. Onderzoek (Ron Beij + ?)						
4. Brandbestrijding en hulpverlening (Nils Rosmuller + ?)						